

el mirall

Reportatge

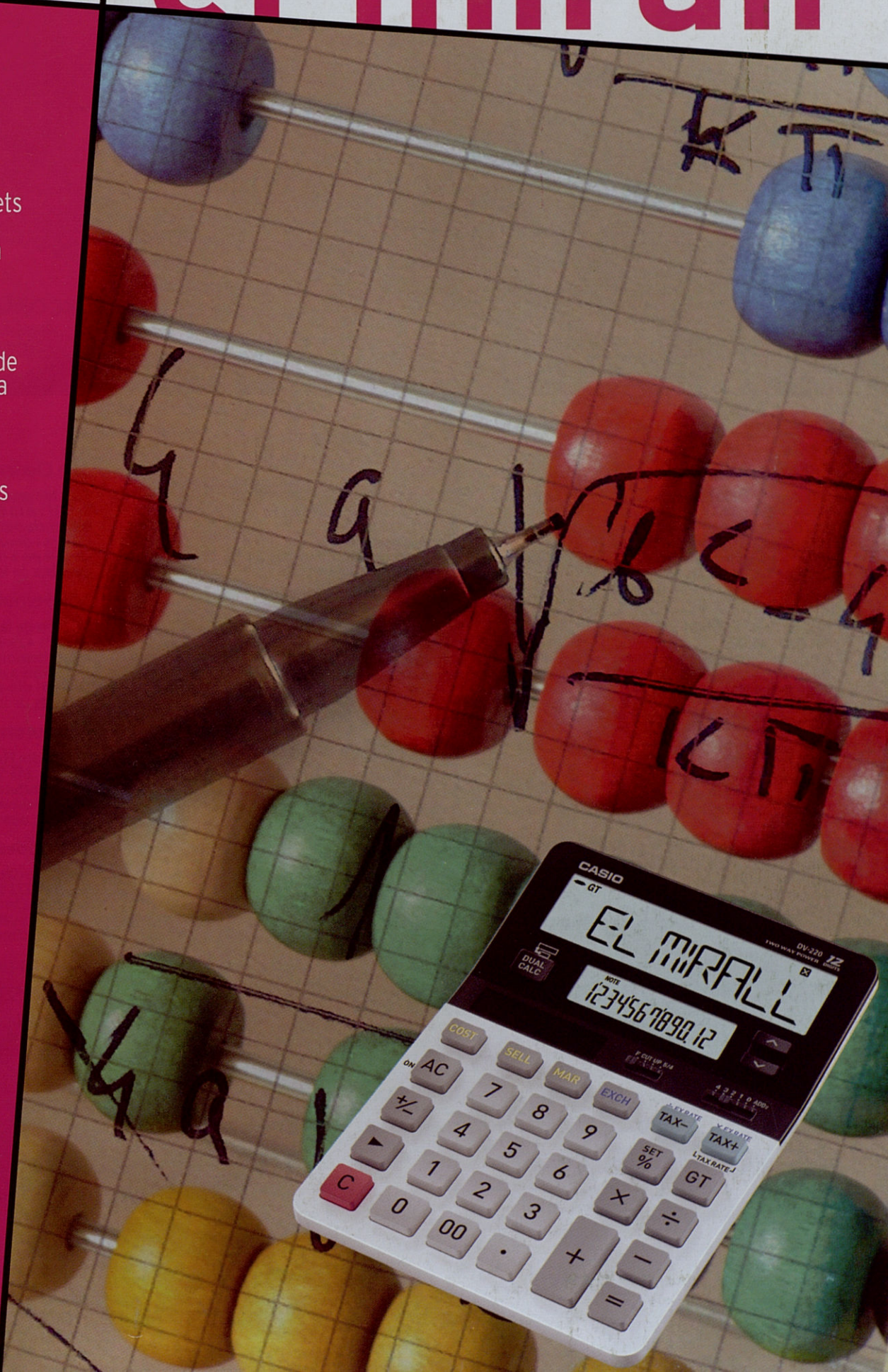
Una llei contra els drets lingüístics... i una manifestació històrica

Itineraris

Gaspar Valero:
Travessa de la serra de
Tramuntana tira a tira
(10a etapa)

Dossier

Podem viure sense les
matemàtiques?

Coll d'en Rabassa

Albuera, 1 · 07007 Palma
Tel. 971 490 354
bibcoll@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
Dimarts i dijous també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Cort

Pça. de Cort, 1 · 07001 Palma
Tel. 971 225 962
bibcort@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Gènova

Barranc, 22 · 07015 Palma
Tel. 971 405 481
bibgenova@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Indioteria

Gremi Tintorers, 2 · 07009 Palma
Tel. 971 207 505
bibsaindioteria@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Joan Alcover

Joan Alcover, 28 · 07006 Palma
Tel. 971 771 724
bibjalcover1@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Josep M. Llompart

Emperadriu Eugènia, 6 (S'Escorxador) · 07010 Palma
Tel. 971 753 942
bibjmllompart@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h i de les 16 a les 20 h

Molinar

Xadó, 3b · 07006 Palma
Tel. 971 247 649
bibmolinar@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Olivar

Plaça de l'Olivar, edifici Mercat de l'Olivar,
1ª planta · 07002 Palma
Tel. 971 726 580
bibolivar@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8 a les 14 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Rafal Vell

Joan Estelrich Artigues, 50 · 07008 Palma
Tel. 971 474 414
bibrafa1vell@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Ramon Llull

Institut Balear, s/n · 07012 Palma
Tel. 971 299 260
bibramonllull@a-palma.es
De dilluns a divendres de
les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Sant Jordi

Pau Bouvy, 31 · 07199 Palma
Tel. 971 742 036
bibsantjordi@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Santa Catalina

Fàbrica, 34 · 07013 Palma
Tel. 971 286 069
bibstacatalina@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Canaves

Plaça de la Sitja, 4 · 07012 Palma
bibsoncanaves@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Cladera

Cala Mitjana, 41 · 07009 Palma
Tel. 971 470 839
bibsoncladera@a-palma.es
Dilluns i dimecres de les 9 a les 13.15 h
De dilluns a divendres de les 15.30 a les 21 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Ferriol

St. Joan de la Creu, 43 · 07198 Palma
Tel. 971 429 856
bibsonferriol@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
Dilluns i dimecres també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Forteza

Sant Isidre Llaureador, 25 · 07005 Palma
Tel. 971 243 983
bibsonforteza@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Gotleu

Josep Garcias 2b · 07008 Palma
Tel. 971 273 507
bibsongotleu@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Rapinya

Catalina March, 4 A · 07013 Palma
Tel. 971 792 337
bibsonrapinya@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Sardina

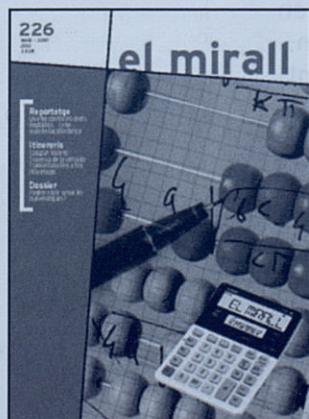
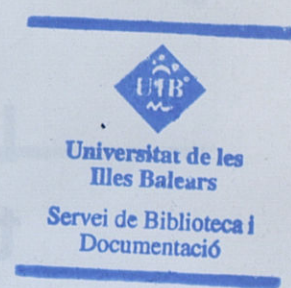
Camí Passatemps, 123 · 07120 Palma
bibsonsardina@a-palma.es
De dilluns a dijous de les 9 a les 11 h
Divendres de les 9 a les 12 h
De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
Dissabtes de les 9 a les 13 h

Son Ximelis

Cap Enderroc, 14 · 07011 Palma
Tel. 971 791 233
bibsonximelis@a-palma.es
De dilluns a dijous de les 15.30 a les 21 h
Divendres de les 10 a les 13.30 i de 15.30 a 21 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

[índex]

editorial	4	Les matemàtiques també són cultura
dossier	5	Podem viure sense les matemàtiques?
reportatge	13	Una llei contra els drets lingüístics... i una manifestació històrica
miscel·lània	18	Jaume Lladó
el semàfor	19	Oficina dels Drets Lingüístics
racó econòmic	20	Un model pervers i un record entranyable
llibres	21	Obituari d'Antoni Tabucchi i un llibre
art	24	Martin John Callagan i Ñaco Fabré
itineraris	28	Travessa de la serra de Tramuntana tira a tira Desena etapa: del Capdellà a Andratx
cinefàgia	33	Mallorca, la desconeguda perfecta

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Maig - juny de 2012
Núm. 226

Edició: OBRA CULTURAL BALEAR Publicació: Associació EL MIRALL C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs. 07003 Palma Adreça electrònica: http://www.ocb.cat comunicacio@ocb.cat President: Jaume Lladó Director: Joan Guasp Cap de redacció: Esther Balaguer	Consell editorial: Jaume Lladó Pere Bueno Joan Guasp Joan Miquel Chacon Gabriel Matas Macià Calafat Publicitat: Santi Adrover Producció, administració i publicitat: Tel.: 971 72 59 37 Telefax: 971 71 93 85 Apartat de correus 179 07080 Palma Delegació a Barcelona: Omnium Cultural C/ de la Diputació, 276, pral. 08009 Barcelona	Delegació a València: Acció Cultural del País Valencià C/ del Baró de Càrcer, 37 46001 València Disseny Marco Spinazzola Maquetació i fotocomposició Ecogràfic Impressió Xisco Arts Gràfiques C/ del Baix Riera, 1-A, Palma Tel. 971 475754 Dipòsit legal PM 10-1987 Agraïments Paraula. CSL
---	--	--

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5110628568

[editorial]

Les matemàtiques també són cultura

A mesura que la humanitat ha acumulat més i més coneixements, s'ha trobat amb la necessitat de compartimentar-los en distintes disciplines. A l'antiga Grècia, un savi era físic i matemàtic, però també filòsof, i alguns a més a més escrivien relats de ficció o exercien la medicina.

Fins i tot segles més tard hi ha hagut casos com el de Newton, que, a més de matemàtic i físic, també ens va llegar una gran quantitat d'obres de teologia. L'ideal del Renaixement, encarnat per personatges com Leonardo da Vinci, era el d'una persona culta i multidisciplinària que tant podia pintar un quadre com inventar un aparell mecànic o formular un teorema matemàtic.

Avui en dia això és gairebé impossible per la gran quantitat d'informació que hi ha, i no queda més remei que especialitzar-se en alguna matèria, fins al punt que una mateixa disciplina ja disposa de diferents especialistes en cadascuna de les seves branques.

Aquest fet ha provocat que facem una distinció molt clara entre allò que anomenam ciències i allò que anomenam lletres. I s'ha estès la creença que només les lletres i l'art conformen el patrimoni cultural. Una idea que és totalment falsa.

És ver que la ciència és molt més cosmopolita i universal que la literatura o la música, per exemple, però això no lleva que no hàgim de reivindicar-la com un patrimoni cultural de primer ordre. I com a tal, cal que formi part de l'ensenyament des dels nivells més elementals fins als més elevats.

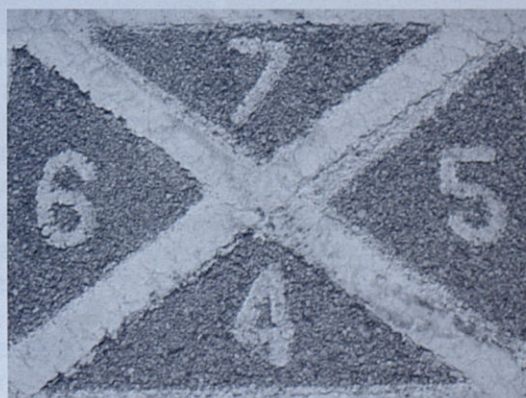
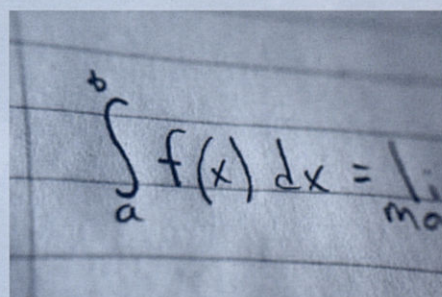
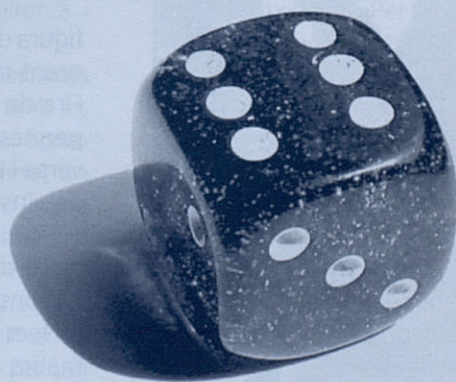
La matemàtica és una ciència, però una ciència un poc especial, ja que és tot un cos lògic i formal que pot ser aplicat o no a la vida quotidiana, però que sovint resulta imprescindible per al desenvolupament de les altres ciències, com la física o la química, però també de les ciències socials, com la geografia, la psicologia o la sociologia. És allò que es diu una matèria instrumental, perquè serveix d'instrument a moltes altres matèries, talment com passa amb la llengua, la qual cosa en fa imprescindible l'ensenyament en tots els sistemes educatius d'arreu del món.

El problema rau en el fet que les matemàtiques sovint són vistes pels estudiants i pels ciutadans en general com una matèria àrida i mala d'entendre, quan la realitat demostra que no hi ha motiu perquè sigui així i que fins i tot hi podem trobar caires divertits i d'entreteniment. Aquí, a les Illes Balears, tenim la Societat Balear de Matemàtiques XEIX, que té com un dels objectius bàsics popularitzar les matemàtiques i desmitificar aquesta suposada dificultat de comprensió dels conceptes que maneja aquesta disciplina. Es tracta d'un grup de persones que treballen de forma desinteressada per assolir aquests objectius i que fan una feina que sovint no té el ressò que es mereix en els mitjans de comunicació. Per això, a EL MIRALL hem volgut posar el nostre granet d'arena en la difusió de la matemàtica com a patrimoni cultural i en la difusió de la tasca pedagògica i investigadora d'aquesta associació.

[dossier]

COORDINACIÓ: ESTHER BALAGUER

Podem viure sense les matemàtiques?

La Societat Balear de Matemàtiques-XEIX i el CentMat

TEXT: MARIA TRIAY MAGRANER

L'any 2005, es va constituir la Societat Balear de Matemàtiques-XEIX fruit de la inquietud de moltes persones per apropar les matemàtiques a la societat.

Preparant l'aventura dels plànols.

Com si res, han passat prop de set anys en els quals no hem aturat de fer coses. Hem muntat diversos estands a la Fira de la Ciència: les matemàtiques del Codi da Vinci, les matemàtiques del rei En Jaume, l'homenatge a Euler, les matemàtiques a l'àgora (sobre la

figura d'Hipàtia) i l'exposició «Quadrant Idees». Aquests espais a la Fira de la Ciència sempre ens han permès acostar-nos a gent molt diversa i als alumnes de les escoles i dels instituts per mostrar-los aspectes curiosos de les matemàtiques, punts de vista històrics i moltes aplicacions pràctiques.

Hem fet diversos itineraris matemàtics per la ciutat de Palma, en concret quatre de diferents, que primer vàrem fer dins el programa «Viure i créixer» d'aquest ajuntament i que ara feim per lliure per a grups. Els itineraris són: «Matemàtiques per la ciutat antiga», «Matemàtiques i natura» (a la platja del Carnatge), «Matemàtiques a la Seu» i «Matemàtiques a la defensiva» (al Castell de Bellver).

En aquests itineraris que s'ofereixen al públic en general intentam destacar diversos aspectes matemàtics que tenim al nostre abast cada dia en caminar pel carrer o

als nostres monuments. Amb aquestes activitats, aconseguim que l'interès per les matemàtiques creixi, que la gent els perdi la por i, el més important de tot, que gaudeixi fent-ne.

L'SBM-XEIX també ha organitzat diverses jornades de formació per a professors, amb molt bon èxit de convocatòria, especialment en l'àmbit de l'educació secundària, i també ha col·laborat en algunes jornades d'educació primària.

D'ençà que es fa fundar, l'SBM-XEIX participa a les proves Cangur i les organitza des del 2007. Són unes proves de matemàtiques per a tercer i quart d'ESO i per a primer i segon de batxillerat que es fan a tot el món el mateix dia i en les quals cada any participen més de quatre mil alumnes de les Illes Balears.

L'SBM-XEIX també organitza sessions de preparació per a les olimpíades de batxillerat i la Festa de les Matemàtiques per a primer i segon d'ESO, que ja ha recorregut diversos municipis de Mallorca i Menorca.

També fa conferències i xerrades de caire divulgatiu, sempre amb les matemàtiques com a pilar fonamental. Enguany ha coordinat un cicle de conferències al Club Diario de Mallorca titulat «Pensament matemàtic i civilització», en què s'han pogut escoltar conferències meravelloses: «Què fou primer, la roda o el zero?», «Votar: no tan fàcil com sembla, però podríem fer-ho millor», «Una pareja feliz, matemáticas y poesía» i «Veritats i mentides de les imatges digitals». I encara queden algunes conferències per escoltar, que de ben segur seran ben interessants. Podeu consultar totes les activitats de l'SBM-XEIX al web www.xeix.org i participar a totes les que vulgueu.

Seguint les inquietuds de l'SBM-XEIX de divulgació i de formació, va sorgir la idea d'oferir un tipus d'activitats específiques per al públic escolar des d'educació infantil

Peces sumèries a la fira del fang.

fins a batxillerat. Per això, Josep Lluís Pol va redactar un projecte de creació d'un Centre d'Aprenentatge Científicomatemàtic. La idea va tirar endavant i aquest és el cinquè curs que s'imparteix. Aquest centre depèn de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats i té una oferta àmplia d'activitats; algunes es fan a l'aula, d'altres les fan els professors del CentMat a diferents llocs i d'altres són activitats de camp.

Com a activitats de camp tenim «Trigonometria oculta a la Seu», en què els alumnes de quart d'ESO i primer de batxillerat experimenten com s'han de prendre les mesures per poder calcular alçàries i angles desconeguts. L'altra activitat de camp és per a primària: «L'aventura dels plànols», en què els alumnes trien i elaboren un itinerari des de l'estació intermodal fins al CentMat utilitzant únicament un plànol i la seva bona orientació. Durant la ruta també prenen algunes mesures.

L'objectiu principal és treballar els continguts propis del currículum des d'una altra perspectiva i partint de l'experiència i de la realitat que ens envolta. Com hem dit, oferim activitats a tots els nivells educatius, i l'acollida dels centres, professors i alumnes ha estat immillorable, ja que sempre hi ha una llarga llista d'espera. A més, quan anam als centres a fer activitats tant els infants com els professors en treuen molt de profit i tenen ganes de tornar-ne a fer en pròxims cursos. Podeu consultar la nostra oferta educativa a la pàgina www.xeix.org/centmat.

En definitiva, i en paraules del nostre bon amic Anton Aubanell, l'objectiu tant de l'SBM-XEIX com del CentMat és *matematitzar* el món que ens envolta i la gent que s'hi passeja.

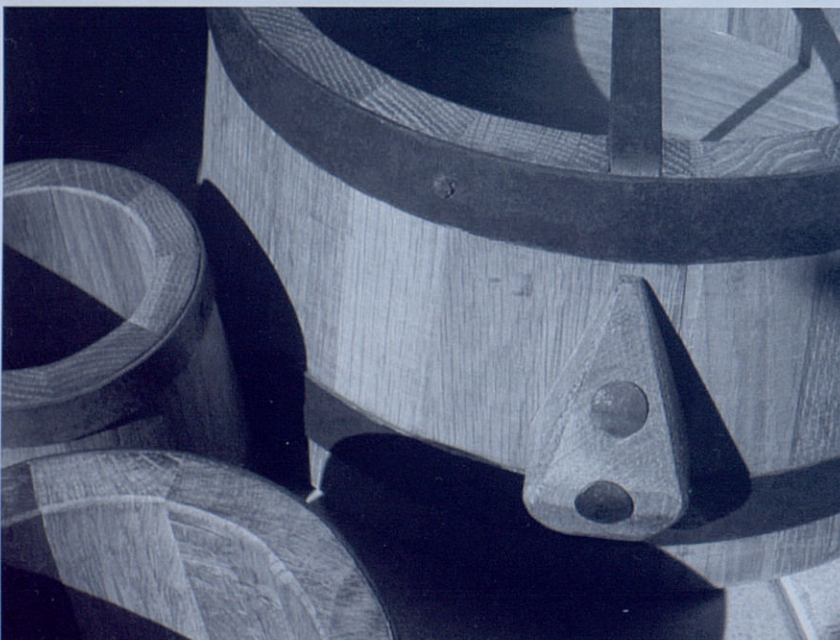
Maria Triay Magraner és professora del CentMat i vocal de la Junta Directiva de l'SBM-XEIX.

El saber popular matemàtic

TEXT: JOSEP LLUÍS POL I LLOMPART

Hi ha una *embosta* d'obres cabdals de la nostra cultura que des de ben petit em captivaren. *Remil gotes* si ho feren! Parl dels set volums –*set són set*– del *Die Balearen* de l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria. Dels quatre volums –*com dos i dos fan quatre*– del *Cançoner popular de Mallorca*, compilat pel Pare Rafel Ginard TOR. Dels quatre volums, també, de la *Flora de Mallorca*, impulsada i redactada pel Pare Francesc Bonafè MSSCC.

Almuds i barcelles.

I, per *fer els deu reals justos*, dels deu volums del *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB) impulsat per mossèn Antoni Maria Alcover, i redactat i culminat per Francesc de Borja Moll. Obres, totes, fetes amb *un sac de paciència*, saber i vocació de completeness. Peces clau en l'arc mestre de la nostra cultura, la cultura catalana a Mallorca.

Algú podria dir que això de davant són *vuits i nous i cartes que no lliguen*. Però treu cap al fet que enguany es compleixen 50 anys de l'acabatall del DCVB, l'Alcover-Moll per als de casa. És sabut que el vaixell insígnia d'una cultura és la seva llengua, els seus mots. Doncs Francesc de Borja Moll volgué acabar el Diccionari l'any 1962 perquè coincidís amb el centenari del naixement del seu impulsor, mossèn Alcover. Ja ho veieu, ara fa 150 anys, *faves comptades*. I pel que

Barcella reial.

fa al saber popular, àdhuc el matemàtic, el DCVB *en sap més que set bisbes*.

Però, què són els aniversaris? Permeteu-me que us *en faci cinc cèntims*. Lògicament, el primer que podem fer és cercar la paraula en el DCVB. Sabrem així que ve del

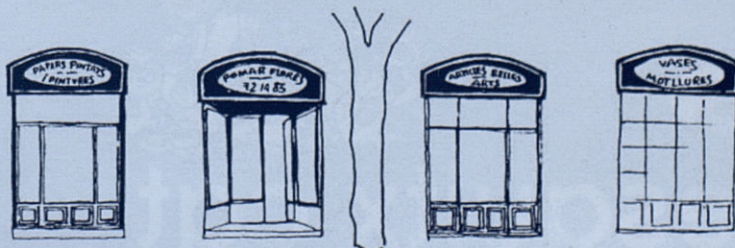
llatí i que significa 'allò que ve cada any'. Vaja, *un ou de dos vermells*! Res que no sabéssim, *qui dies passa, anys empeny*. Després, els recomptes assenyalats responen al nostre sistema de numeració, el decimal. 5 anys, 10 anys, 25, 50, 100... són nombres que ens recor-

den els dits de les mans. De cinc en cinc, de deu en deu, o algunes de les seves combinacions. I és que els dits són font de mesura també: *més val un dit al front que una quarterada a l'Horta*.

Però, tractant-se del temps, els aniversaris haurien de celebrar-se de dotze en dotze o de seixanta en seixanta, que és l'herència que ens deixaren sumeris i babilonis i que, encara ara, fa rodar els nostres rellotges. De dites amb aquests nombres, en tenim algunes de bones, com la *dotzena de frare* (que són tretze) i allò que *tant me fa sis com mitja dotzena*.

Sens dubte, el nombre més repetit en les dites populars és el set. Es tracta d'un nombre considerat màgic en moltes cultures, i especialment en la judeocristiana, en què pren el significat de completesa, de totalitat. Una de les possibles explicacions és que reuneix en si mateix el tres de la divinitat (la Santíssima Trinitat en el cas cristià) i el quatre de la terrenalitat (aigua, foc, terra i aire). Potser *no ho creuríeu encara que ho predicassin damunt set troncs*, i tanmateix *set senalles catorze anses*. Que a algú no li basten els exemples? Doncs si *no vols brou, set escudelles*. I no és que jo em consideri un *setciències*, que del meu saber *set almuds no fan bar-*

"Encara queden botigues"
Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 721 483 - Fax 971 719 312 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

Llegua.

cella, però que cadascú miri per ell que per tot hi ha set llegües de mal camí i altres tantes de voltera.

Dels altres nombres naturals (dos, tres, quatre...), també en trobaríem un parell d'exemples fins ben envant. I és que un parell mallorquí són més de dos; tres o quatre en general, que vendria a ser el mateix que de tres fer-ne un quern! (Quatre ametlles fan un quern, | mirau si jo sé comptar; | ell me

podria llogar | per pastoret de Betlem).

I fins aquí una espipellada numèrica. Però no m'agradaria que algú digués de l'article, per falta d'àmbits importants, que no val una peça de quatre. Així que hauré d'allargar el destre i fer hora per llegua si vull arribar pertot abans d'acabar el paper. I és que el món de les mesures ens dona exemples a betzef. I ja que per davant n'hi

ha mitja dotzena llarga, no m'allargaré més que el llençol, no fos cosa mostràs els peus. Perquè, me cag en Sineu, ja diuen que el mal ve a arroves i se'n va a unces. (Sembla que la referència escatològica a la vila reial estaria relacionada amb la barcella patró que encara es conserva en aquell Ajuntament i que posava en evidència els comerciants que volien fer mangarrufes amb mesures fraudulentess.)

Finalment, i pel que fa a l'àmbit de la geometria, és memorable l'expressió *de dos en dos no fan tira*, que s'aplica a la gent que no s'avé. Seria l'antònim del principi geomètric que per dos punts sempre hi passa una recta. Ja ho veis, una magnífica ironia popular euclidiana.

I aquest escrit s'és acabat. Siau benvolents amb l'autor, que *els homes no es miden a canes* i que, si bé és ver que *qui és nat per treseta no pot morir sou*, tampoc no és menys cert que *qui fa tot el que pot no està obligat a més*.

NOTA: Gairebé totes les referències en cursiva es poden trobar en el DCVB, que es pot consultar també en xarxa (dcvb.iecat.net) per gentilesa de l'Editorial Moll i l'Institut d'Estudis Catalans.

Josep Lluís Pol i Llompart és professor del CentMat i president de l'SBM-XEIX.

La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

www.esquitx.cat

subscriu-t'hi!

GRAN!
SUPER!
REI!
VISC!
GUA!
ELS HA REGALAT A TOTS UNA SUBSCRIPCIÓ A L'ESQUITX!
I AQUESTA ALEGRIA?

Interpretant el nostre entorn amb les matemàtiques

TEXT: DANIEL RUIZ AGUILERA

Amb la idea de divulgar les matemàtiques i fer-les visibles en el nostre entorn, la Societat Balear de Matemàtiques-XEIX va elaborar una sèrie de recorreguts matemàtics per Palma orientats al públic en general i amb el suport de l'Ajuntament de Palma; actualment, s'ofereixen en determinades ocasions.

Sant Martí.

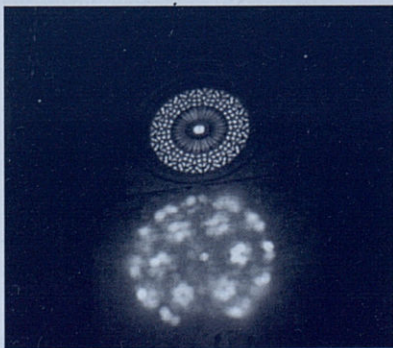
Els itineraris

En el recorregut «Matemàtiques per la ciutat antiga», es fa una passejada pels llocs de Palma que han estat importants per a la ciència de la nostra societat. Formen part de l'itinerari la basílica de Sant Francesc, on resta Ramon Llull; el call jueu, on visqueren uns dels millors cartògrafs de l'edat mitjana, Abraham i Jafudà Cresques; l'església de Monti-

sion, on es recorda l'astrònom Vicenç Mut, i els banys àrabs, on es rememora la genialitat matemàtica dels àrabs.

Al castell de Bellver es fa una visita matemàtica anomenada «Matemàtiques a la defensiva», on es posa de manifest la meravella constructiva d'aquest edifici, que és un dels pocs castells amb planta rodona del món (l'únic que es manté en bon estat de conservació). Al castell es plantegen tota una sèrie de reptes matemàtics que els assistents van resolent: Quina alçària té la torre de l'homenatge? Com podien construir l'escala de caragol d'aquesta torre? Quina orientació té el castell? Per què construir un castell amb forma rodona?

Una de les altres passejades recorre el parc del Carnatge, al Molinar. «El llenguatge de la natura» és el títol d'aquest itinerari, que pren les paraules del mestre Galileu. Durant una

Candelaria gran.

Vista de la Seu amb solstici.

Historietes a la plaça de Sant Francesc.

estona d'agradable passeig es contempla aquest espai privilegiat de Ciutat i es comprova com les matemàtiques també hi són presents: la successió de Fibonacci a les plantes, la proporció àuria que tothom té, la interpretació dels colors...

La Seu i les matemàtiques

Continuant aquesta línia de divulgació matemàtica en el nostre entorn, es va idear una visita matemàtica a la Seu de Mallorca. Un dels motius atractius de la Seu, des del punt de vista matemàtic, és el ben conegut efecte de llum que ocorre als voltants de dia 2 de febrer (la Candelera) i als voltants de dia 11 de novembre (Sant Martí). Aquest efecte consisteix en la tangència de la projecció de la rosassa major de la Seu just davall la rosassa de ponent, de manera que forma una *dobla* rosassa.

En aquesta visita, es fa una explicació i una possible interpretació d'aquest efecte. També es parla sobre la construcció dels diferents

tipus d'arcs, sobre les dimensions de la Seu i les rosasses, així com de la relació entre els nombres i la simbologia religiosa. Darrerament, s'ha incorporat un recorregut per l'exterior de la Seu on s'observen les asimetries dels dissenys de Gaudí i els dibuixos geomètrics d'alguns finestrals.

El solstici d'hivern

En la gestació de l'itinerari vàrem comptar amb el valuós ajut de mossèn Teodor Suau, que ens obrí les portes de la Catedral. Conversant amb ell, ens indicà que un dia a l'any la projecció de la rosassa de llevant se superposava completament sobre la de ponent. Aquest dia era a prop de Nadal.

I llavors sorgí la llum. Per què no observar aquest efecte des de l'exterior? La descripció de mossèn Teodor implicava que la llum solar travessava les dues rosasses. Calia, doncs, trobar la ubicació ideal (si existia) per poder observar l'efecte. Aquesta havia de complir una sèrie de requisits: estar a l'al-

tura de la rosassa de ponent, observar la façana de la Seu de manera ben frontal i ser un lloc públic obert ben de matí. Semblaven moltes restriccions per complir. Però si hi ha alguna cosa que ens agrada als professors de matemàtiques són els problemes, i més si són difícils.

La solució arribà després d'unes quantes matinades de cerca, un matí fred de desembre de l'any 2007: el lloc idoni és la murada de l'est del baluard de Sant Pere. Allà es pot observar, els dies propers al solstici d'hivern, com, a la sortida del Sol, els rajos travessen les dues rosasses i creen un espectacle visual que ajunta dos dels tresors que tenim a la nostra illa: la Catedral i la llum.

Des de llavors, any rere any, l'SBM-XEIX organitza una trobada per observar aquest efecte el cap de setmana abans del solstici. En la darrera edició, el 18 de desembre de 2011, amb el suport de l'Ajuntament de Palma i el Museu d'Art Modern i Contemporani Es Baluard, s'instal·là una placa informativa sobre l'efecte a la murada i una referència a l'article en la pàgina web: www.xeix.org/LaSeu.

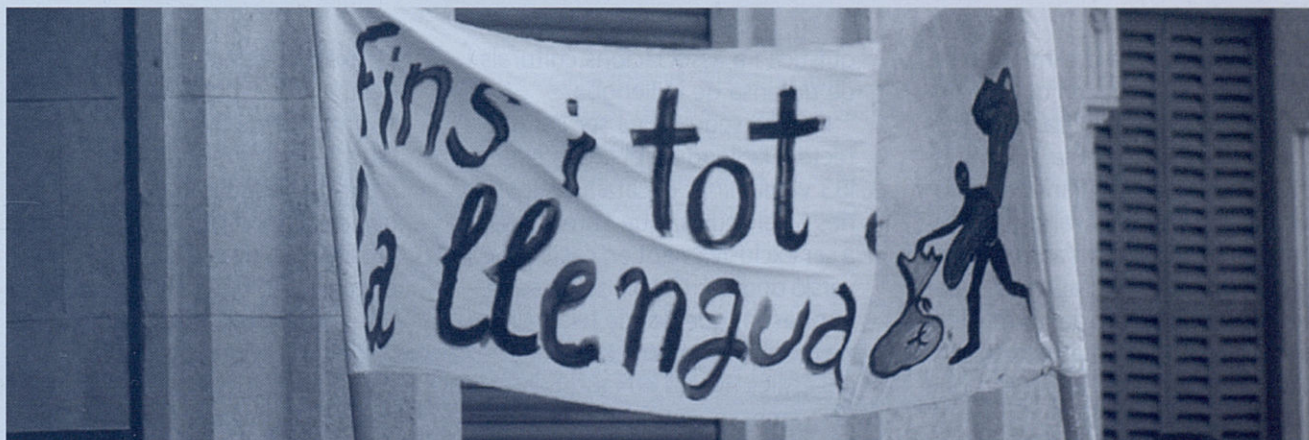
Aquests tres itineraris són, tant per als guies com per als assistents, una manera de gaudir amb les matemàtiques, perquè, com solem dir, «ben igual que no és imprescindible saber llegir partitures per emocionar-se amb la música, tampoc no és necessari saber resoldre equacions per gaudir de les matemàtiques».

Daniel Ruiz Aguilera és professor de la UIB i vicepresident de l'SBM-XEIX.

Una llei contra els drets lingüístics... i una manifestació històrica

TEXT: MACIÀ CALAFAT

El diumenge 25 de març, més de 50.000 persones sortien als carrers de Palma per dir «Sí a la nostra llengua», una de les marxes més grans de la història de Mallorca (només comparable a les manifestacions contra la guerra d'Iraq i a algunes mobilitzacions en defensa del territori). Aquest acte era el resultat de tota una sèrie d'accions a favor del manteniment de l'estatus de la llengua catalana, amenaçat per la política lingüística del Govern Bauzà. Què havia passat perquè la societat mallorquina hi donàs una resposta tan massiva?

Una actitud provocadora

José Ramón Bauzà va anunciar en campanya electoral, entre altres coses, que eliminaria el requisit lingüístic per accedir a la funció pública i que promouria la lliure elecció de llengua en l'ensenyament. La societat mallorquina, preocupa-

da per una greu crisi econòmica, no va donar gaire importància a aquestes promeses, que alguns sectors interpretaven com la tradicional política de gestos del PP cap al sector ultra del seu electorat. Bauzà, però, va demostrar des del primer dia que no eren paraules buides i que la seva intenció era

aplicar una política d'eliminació del català en els àmbits en què la llengua havia avançat durant els darrers trenta anys (l'escola, l'Administració pública i els mitjans de comunicació públics). Un avanç que s'havia produït bàsicament amb governs del PP, després de l'aprovació per unanimitat de la Llei de normalització lingüística. Precisament, Bauzà s'havia compromès, després d'una polèmica agra, a respectar aquesta llei, resultat del consens polític.

El Govern i les diferents institucions governades pel PP varen iniciar un procés d'aprovació de mesures contra el català. Varen començar eliminant els departaments de normalització lingüística de totes les institucions. La passa següent va ser bilingüitzar els Premis Ciutat de Palma, i eliminar totes les subvencions destinades a normalització lin-

güística i a associacions culturals i de defensa de la llengua.

La fase següent va ser l'atac directe a la llengua: el cop d'estat a IB3 va eliminar el català de les sèries i pel·lícules, que varen passar a ser exclusivament en castellà i en versió original. Cal dir, sobre aquesta qüestió, que des de feia gairebé un any hi havia l'opció de triar les pel·lícules i sèries en castellà, i que IB3, amb aquesta decisió, simplement va eliminar la llengua pròpia, en contradicció amb la seva teòrica defensa de la «lliure elecció», convertida en una pura excusa per impulsar un projecte d'extermini lingüístic. Posteriorment arribaria el tancament de Ràdio Televisió de Mallorca, la purga política d'un mitjà que feia nosa per mor de la seva qualitat, proximitat i pluralitat informativa.

Això només era l'aperitiu. Durant l'estiu es va presentar el primer Avantprojecte de llei de funció pública, que fou retirat davant les al·legacions presentades, però només per empitjorar-lo. Mesos després, en ple mes de gener, esclatava la bomba: el Govern presentava l'Avantprojecte de llei de funció pública, que derogava articles sencers de la Llei de normalització lingüística, com ara el requisit lingüístic per als treballadors públics (fora de l'àmbit educatiu i d'alguns sectors marginals), que eliminava la progressivitat de la llei i que incorporava elements kàfians (la castellanització de la toponímia, la introducció del castellà com a llengua per «normalitzar»...).

El Govern també va iniciar un atac al català en l'ensenyament, amb la presentació d'una norma que per-

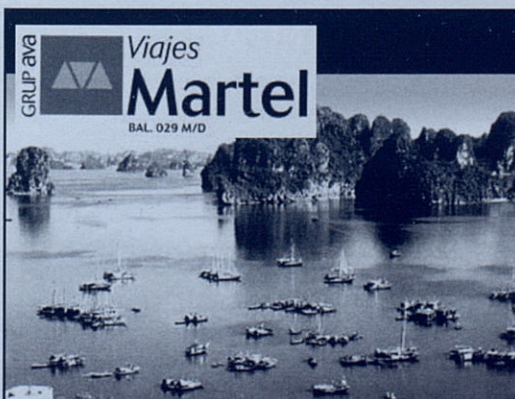
met que els pares triïn la llengua de la lectoescriptura en els primers cursos (infantil i part de primària), sense que quedi clar com es distribuïran els alumnes (la Llei de normalització lingüística en prohibeix la separació per motiu de llengua).

La reacció ciutadana

Els atacs del PP varen provocar una gran reacció ciutadana. El primer acte destacat es va produir el 31 de desembre, en el discurs de la Festa de l'Estendard, quan el batle de Palma, Mateu Isern, va

començar a intervenir-hi en castellà i fou xiulat pel públic, que li va impedir acabar el parlament. La xiulada es repetí a les festes de Sant Sebastià. Posteriorment, un grup

de joves de la Pobla va organitzar una cantada de gloses, amb xiulada inclosa, contra Bauzà, que va tenir un seguiment multitudinari. L'acció es va repetir a Felanitx, con-

ESPECIAL VIETNAM CLÀSSIC. JUNY 2012

SORTIDES DIMARTS, AMB VIETNAM AIRLINES
(VIA LONDRES DES DE MADRID AMB AIR EUROPA)

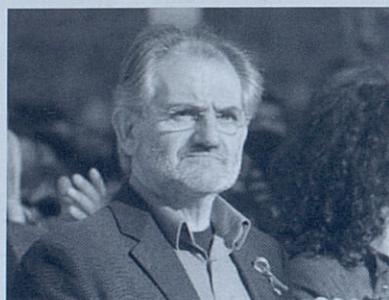
12 DIES

VISITANT: HANOI - BADIA DE HA LONG
HOI AN - HUE - HO CHI MINH

PREU PER PERSONA 2.090 EUROS
EN HABITACIÓ DOBLE

NO INCLÒS EL VISAT D'ENTRADA A VIETNAM

Oms, 50 · 07003 · Palma (Mallorca) · Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · A/e: ventas@viajesmartel.com
www.martel.es

vocada per Felanitx en Moviment.

La presentació de l'Avantprojecte de la llei de funció pública va provocar també una important mobilització ciutadana. En a penes quatre dies, més de 12.000 persones majors d'edat, indignades davant els atacs del Govern contra la llengua, hi varen presentar al·legacions. També ho varen fer nombroses entitats de la societat civil. En una mostra de menyspreu sense precedents a la ciutadania, l'executiu es va negar a contestar aquestes al·-

legacions. L'Avantprojecte també va tenir el rebuig de la majoria de sindicats, que hi varen votar en contra.

Paral·lelament, es produïa la mobilització dels centres escolars contra la política lingüística del Govern. La presentació de l'Assemblea de Mestres i Professors en Català, que lluitarà contra la segregació lingüística als centres, va anar precedida per la campanya «Enllaçats pel català», que agrupa nombrosos centres educatius units per

un seguit de llaços de senyera, mostra del compromís amb la llengua.

Un dels moments més importants d'aquestes mobilitzacions ha estat la vaga de fam per la llengua promoguda per Jubilat per la Llengua. Primer Jaume Bonet i, en el moment d'escriure aquestes línies, Tomeu Amengual han protagonitzat un dejuni de més de vint-i-vuit dies contra la política lingüística de Bauzà que ha tengut un ampli seguiment en els mitjans de comunicació. La vaga de fam ha traspassat les fron-

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

ecogràfic
disseny

blanquerna, 11-1º · 07003 · palma
971 723 819 · 649 670 163
ecografic1@gmail.com

teres de les Balears i ha provocat nombroses mostres de solidaritat.

El Moviment per la Llengua, constituït per joves de la Pobla, ha començat una recollida de signatures contra la modificació de la Llei de funció pública, amb la finalitat d'aconseguir-ne la retirada. També altres organitzacions, com Endavant, han impulsat campanyes d'agitació al carrer, com la coneguda «A Mallorca en català», amb intervencions en plens, penjades de cartells i concentracions de protesta.

Les dues setmanes prèvies a la manifestació han estat caracteritzades per l'augment de la mobilització. L'Obra Cultural Balear ha organitzat assemblees a la majoria de poblacions de Mallorca. Més de trenta poblacions han organitzat concentracions, cassolades, cadenes humanes, ballades i altres actes a favor de la llengua que han agrupat milers de persones. I les mobilitzacions han arribat a

Barcelona, de la mà dels estudiants mallorquins, i amb el suport d'intel·lectuals de la talla de Josep Maria Espinàs, Julià de Jòdar i Albert Sánchez Pinyol.

També s'han accelerat les mobilitzacions als centres d'ensenyament, provocades per la manca de mà esquerra del Govern, que ha enviat un circular en què ordena la retirada del llaç, amb l'excusa que es tracta d'una bandera. La resposta ha estat una acció d'insubmissió massiva, amb la negativa de la majoria de centres a complir l'ordre i amb la decisió de molts d'altres d'afegir-se a la campanya. Els llaços han estat retirats dels centres per operaris de l'IBISEC, sense que quedi gens clara la legalitat de l'acció ni les seves possibles conseqüències; posteriorment, molts l'han tornat a penjar, incloent-hi alguns que no ho havien fet anteriorment. La Conselleria també ha provocat una polèmica absurda

amb motiu d'una cançó reivindicativa feta pels alumnes de l'IES Marratxí, que ha demostrat els niris que la polèmica està provocant dins el Govern Bauzà.

La manifestació de diumenge passat, més multitudinària i ideològicament transversal del que el Govern esperava, és una demostració de la força de la ciutadania en defensa de la llengua, en uns moments en què, davant una situació econòmica complicada, l'executiu hauria de prioritzar altres qüestions. Fer sortir al carrer 50.000 persones en contra de la seva política hauria de fer rectificar Bauzà, si no vol patir una situació d'aïllament per part, fins i tot, dels seus propis votants. De moment, el president sembla entestat a perseverar en la seva línia de conflicte social entorn de la llengua, amb conseqüències incertes per a l'executiu. Tot fa pensar, per tant, que les mobilitzacions ciutadanes continuaran.

apunta't al càsting

per ser una de les noves estrelles de la Lliga Endesa

Grava el teu vídeo explicant el motiu pel qual vols sortir en el proper anunci de la Lliga Endesa

Entra a www.ligaendesa.com/casting per conèixer les bases de participació i segueix els passos per penjar el teu vídeo

Podràs guanyar fins a 750 €

Si el teu vídeo és el més votat a la xarxa, tindràs dos accessos Vip per assistir durant el cap de setmana, amb totes les despeses pagades, a la SuperCopa Endesa

anima't, no perdis temps!
la Lliga Endesa, la fem entre tots

[miscel·lània]

JAUME LLADÓ

Presentació del dossier dedicat a Josep Maria Llompart

El dilluns 5 de març, Can Alcover va servir d'escenari per a la presentació del dossier que dedicàrem a l'escriptor Josep Maria Llompart. La sala d'actes es va omplir de públic per escoltar les paraules de la coordinadora del dossier, Pilar Aranú, i de la resta de persones que hi intervingueren: l'activista i company de Llompart Jaume Adrover, la periodista Margalida Capeillà i l'escriptor Antoni Serra.

A més de parlar-nos dels articles d'EL MIRALL, ens delectaren amb un munt d'anècdotes i curiositats sobre diversos aspectes de la seva relació amb Llompart, de l'obra del poeta i d'algunes de les seves cabòries i lluites personals.

A continuació, s'oferí la paraula als presents. Alguns en feren ús i l'aprofitaren per ampliar algunes de les informacions que ens havien donat els integrants de la mesa.

L'acte fou molt emotiu i constituí un autèntic homenatge a l'homenot que fou Josep Maria Llompart.

Molts dels assistents aprofitaren l'avinentsa per visitar Jaume Bonet, el membre de Jubilats per la Llengua que aleshores estava en vaga de fam en contra de les retallades lingüístiques del govern de José Ramón Bauzá.

Joan Guasp estrena una obra de teatre

L'escriptor i director d'aquesta publicació, Joan Guasp, ha estrenat la seva obra de teatre *Jaume I, el més bell home del món*, al mateix temps que en presentava el llibre. L'obra es va representar tres dies seguits al Teatre de Lloseta, amb una bona aflluència de públic.

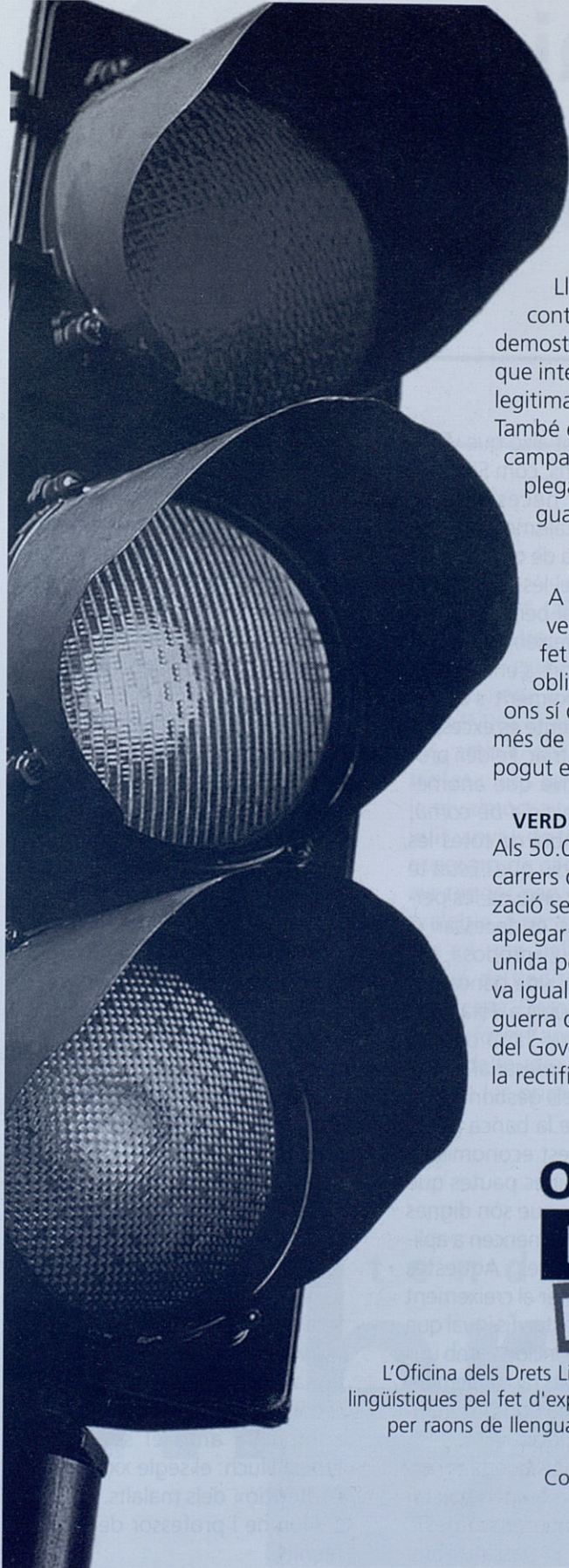
Es tracta d'un monòleg en el qual el rei En Jaume repassa els principals esdeveniments de la seva vida, des del seu naixement fins a la seva mort, amb especial incidència en la conquesta de Mallorca i de València. L'actor encarregat de fer de Jaume I va ser Miquel Suau, que no era sol a l'escenari perquè, malgrat ser l'únic que féu ús de la paraula, comptà amb la participació de dues actrius.

L'obra és en vers i consta d'un sol acte amb tres escenes.

Presentació del nou llibre de Joan Lladonet

El divendres 9 de març, va tenir lloc la presentació pública del llibre de Joan Lladonet *Aquests són els teus drets lingüístics. Memòria d'un incompliment*. Va ser a l'edifici cultural polivalent de Campos i hi hagué els parlaments de la presidenta de l'Obra Cultural Balear de Campos, Antònia Sitjar, i del periodista, escriptor i activista Tomeu Martí, el qual alabà la tasca divulgativa dels drets lingüístics que fa Joan Lladonet des de fa molts d'anys i que ara sintetitza en aquest llibre. Antònia Sitjar, per la seva part, destacà el fet que el llibre té el seu origen en els articles que va publicar Joan Lladonet a la revista *Ressò* des del gener de 1997 fins al maig de 2009.

[el semàfor]

VERMELL

Al Govern Bauzà una altra vegada, pel seu extremisme ideològic en matèria de llengua. El menyspreu a les més de 12.000 persones que varen presentar al·legacions contra l'Avantprojecte de modificació de la Llei de funció pública –les quals l'executiu ha decidit no contestar– i a les 50.000 que es varen manifestar a Palma, demostra la manca de sensibilitat democràtica d'un president que interpreta les eleccions democràtiques com un plebiscit que legitima la seva política agressiva contra els drets lingüístics. També és preocupant i poc respectuosa la seva actitud envers la campanya dels centres educatius «Enllaçats pel català». Tot plegat converteix aquest Govern en el més contrari a la llengua dels mallorquins des de la mort de Franco.

GROC

A Samsung, per haver eliminat el català de la seva nova versió d'Android, després d'haver-l'hi inclòs anteriorment. El fet ha provocat una important resposta ciutadana, que ha obligat l'empresa a confirmar que les properes actualitzacions sí que inclouran totes les llengües de l'Estat. Amb una mica més de sensibilitat envers el plurilingüisme, l'empresa hauria pogut evitar tota la polèmica.

VERD

Als 50.000 mallorquins i mallorquines que es varen manifestar als carrers de Palma per dir «Sí a la nostra llengua», en una mobilització sense precedents a favor dels drets lingüístics. La marxa va aplegar gent de totes les edats, ideologies i condicions socials, unida per la defensa de la llengua pròpia. La manifestació, que va igualar o superar les organitzades a favor del territori o de la guerra d'Iraq, és un toc d'atenció evident a la política lingüística del Govern i, en una societat democràtica, n'hauria de provocar la rectificació.

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

C. del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos

07003 Palma

Telèfon: 971 723 299

[racó econòmic]

Un model pervers i un record entranyable

BIEL MATAS

Ara que seguim encaixonats en el carreró sense sortida de l'austeritat i hem vist com els governants en qui s'ha dipositat el benestar social no són els qui decideixen, d'entrada, les mesures econòmiques a les quals estam sotmesos, no resulta difícil ni gens aventurat tornar a fer-se fort en la idea que el model econòmic en què vivim té uns gens que impedeixen *viure sense crisi*. És genètic.

I és per mor del *creixement*, obstinació i desbocada característica del sistema juntament amb la consideració dels doblers com un objectiu i no com una eina. La responsabilitat del sistema financer és enorme, i el seu entramat ha provocat que les crisis locals es propaguin a tota l'estructura.

Fins i tot quan tot això que vivim va començar, alguns, com Sarkozy, mencionaren la necessitat de «refundar» el capitalisme, i escoltàrem com la majoria de caps polítics afirmaven a Brussel·les que el que passava era normal perquè el model es basa en el creixement. Quan els països creixen fort, s'endeuten, i quan aquest creixement s'atura, constaten que el deute és excessiu.

El professor austríac Felder proposa una alternativa que anomena *model econòmic del bé comú*, basat en el preàmbul de totes les constitucions que diu que l'Estat té la finalitat del bé comú de les persones. Qüestiona si és necessari el creixement continu, i proposa, entre altres aspectes, una banca pública amb gestió pública. Fixau-vos com els doblers que l'ICO destina al finançament empresarial no arriben perquè qui els gestiona és la xarxa d'oficines de la banca privada. El llibre d'aquest economista i periodista marca unes pautes que cal seguir que crec que són dignes d'escoltar perquè comencen a aplicar-se a les empreses. Aquestes consisteixen a valorar el creixement pels valors del benestar. És igual que una empresa que funciona amb uns empleats remunerats raonablement no creixi, ja que crea riquesa i manté un nivell d'ocupació.

El concepte de PIB queda modificat. Es demana: quin benestar produeix un país que ven armes?

I ara el record. El passat febrer

ens deixà el professor Fabià Estapé i per això em ve de gust expressar la meua admiració vers una persona que feia especialment saborosa la seva tasca i encomanava humanitat. Embolicava el rigor i la seriositat amb *humor i ironia*, i adaptava la situació fos com fos.

D'aquí la nostra recordança a la seva aportació.

Al cap em vénen les conferències esquitxades amb aquells atacs de tossina que li encenien la cara i el deixaven enrogit; les lliçons d'economia recreativa a Catalunya Ràdio, amb les propostes i les indirectes del mestre que feien repensar amb placidesa els conceptes de què tractava, o la introducció de Shumpeter i també de Galbraith quan s'iniciava la tímida divulgació científica de l'economia en aquest país.

Brillant i entranyable; lúcid en l'anècdota; memorialista, com a *De tots colors* (Edicions 62), en què barrejava la teoria econòmica amb la vivència, i en què el relat i l'amagada ironia revelaven la sorpresa més inesperada que desconcertava els seus pròxims (l'economia feta diversió).

Avui, quan tenim davant atacs a la salut i la sanitat públiques, recordam aquella convicció que compartia amb el seu alumne Ernest Lluch: el segle XXI serà el de l'«atenció» dels malalts.

Alumne i professor deuen estar reunits.

Obituari d'Antoni Tabucchi i un llibre

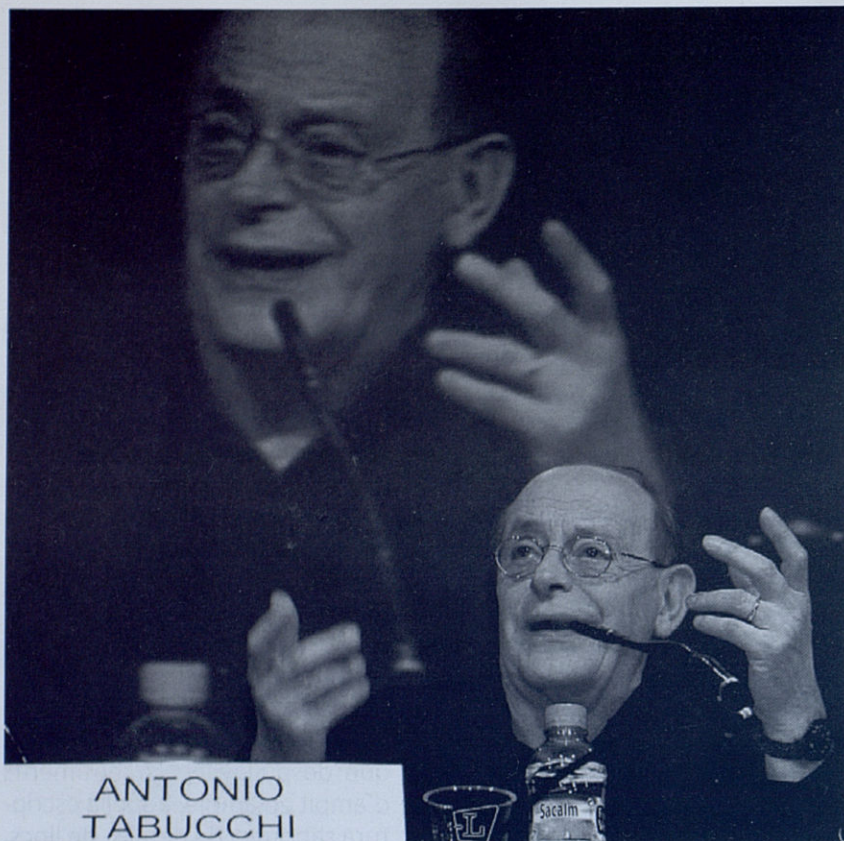
BIEL MESQUIDA

SAUDADE DE TU. Enyor de tu, amic, mestre, escriptor Antonio Tabucchi, que partires sense avisar diumege passat, 25 de març de MMXII, i em deixares sense alè, amb el cor estret i una gran tristesa. Les notícies anunciaven la teva mort a Lisboa, a seixanta-vuit anys, de càncer. No m'ho esperava de cap manera. No havia tengut cap notícia de la teva malaltia. Crec que et vaig conèixer en una bellíssima i menuda edició de l'editorial Adelphi que publicava *Dama de Porto Pim e altre storie* l'any 1983. Va ser un *coup de foudre*, un enamorament des de les primeres línies. Aque-

lla escriptura teva tota plena d'aventures d'uns personatges que despullaven els sentiments d'ampit en ample, aquella escriptura saborosa de detalls, de llocs, d'il·les, de sensacions que em quedaven gravades per la seva incandescència, aquella escriptura que m'amarava com una pluja lleugera que fertilitza la sequera de la vida, aquella escriptura que, sobretot, em feia escriguera. Des de llavors, Antoni Tabucchi, vaig començar a col·leccionar els teus llibres. Crec que els tenc tots. Vaig recuperar *Piazza d'Italia* (1975) i *Il Gioco del Rovescio* (1981). Les històries, els contes,

t e n d è n c i e s
[llibres]

ANTONIO
TABUCCHI

d'aquest darrer llibre crec que són de les que s'han gravat més profundament en el meu cap. Hi ha «Il piccolo Gatsby», que l'he paragramatitzat algunes vegades, l'he copiat a bocins, perquè conjuga la teva escriptura amb la d'una altre autor estimat: Francis Scott Fitzgerald. Sou dos ger-

mans de l'ànima que m'heu acompanyat tot al llarg del temps. El *Notturmo Indiano* (1984), crec que el vaig llegir tres vegades seguides. El misteri fondo que exhalen les pàgines es mesclava amb una anada meva a l'Índia, on es va donar la coincidència de visitar alguns dels

llocs que surten a la teva obra. I això li donava un plus d'interès. Després vingueren *Piccoli Equivoci Senza Importanza* (1985), *Requiem: un'Allucinazione* (1992) i *Sostiene Pereira* (1994). Aquesta darrera demostrava a les clares el teu engatjament, que sempre, per més secret que fos, havia format part de la teva obra. Aquest llibre va rebre el premi Aristeion 1997, i se'n va fer una pel·lícula de Roberto Faenza (1996) amb una interpretació magnífica de Marcello Mastroianni. Després arribaren *La Testa Perduta diu Damasceno Monteiro* (1997) i *La gastrite de Platone* (1998). En *Somnis de somnis: els tres darrers dies de Fernando Pessoa* converties l'escriptor estimat en protagonista del teu text. Pessoa ha estat una de les teves gran passions. S'ha dit que volies ser un heterònim seu. El descobrirs els anys seixanta quan estudiaves a la Sorbona, et fascinà i no el deixares mai. És com una ombra benèfica al costat de la teva obra. Els teus darrers llibres em feien molta de companyia perquè hi havia més que mai aquest desassossec, aquesta saudade, aquest enyor que no et deixava: *Es va fent més i més tard* (2001), *Tristano mor. Una vida* (2004) i *El*

el mirall
amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Realització, manteniment,
regs i neteges forestals

GOMARIZ S.L.
Jardiners

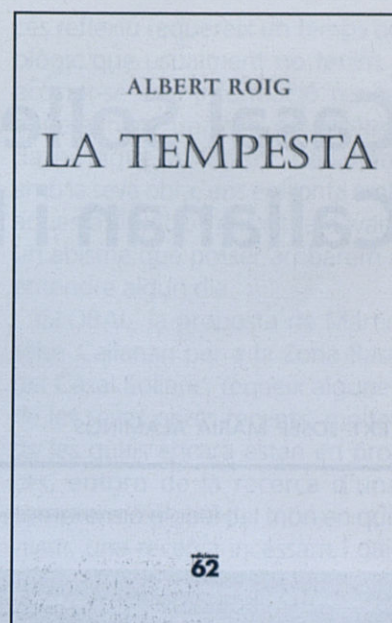
Ecojardineria

Camí de Can Frontera, travessa II, núm. 4 · Tel. 971 60 11 25
Tel./fax 971 60 76 46 · Pla de na Tesa - 07141 MARRATXÍ
jardiners@gomariz.info - www.gomariz.info

temps envelleix de pressa (2009). Quins bells títols, quins bells relats! Ah!, tots els llibres de Tabucchi en molt bones traduccions es poden trobar a Edicions 62. Acab de saber per un estrany atzar que feia poc havies llegit *El mar* de Blai Bonet, t'havia entusiasmat i havies acceptat venir a Mallorca per contar-nos les teves impressions de lector blaibonetia i celebrar amb nosaltres el quinzenè aniversari de la mort del poeta. Quina llàstima no poder escoltar-te i passejar al teu costat per Palma! Aquests dies m'he dedicat a rellegir-te, un conte, un fragment de novel·la, una peça de teatre. La teva lletra viva i bategant em fa molta de companyia. T'estim, Antonio!

UN LLIBRE DE POESIA DE LA BONA. *La tempesta* (Edicions 62), d'un poeta madur i bon amic meu: Albert Roig. Els seus versos

estan amarats de petites felicitats sensorials i exhalen els perfums dels grans espais oberts, de les saladines de la vida, de les lluites d'un art de viure tan clàssic com novell. Les paraules tenen sabor, tacte, mirada, il·luminacions i fan llegiguera tot el temps. És com viure una selva, escoltar el silenci del mar o volar entre niguls de paper d'argent. Té cinquanta anys i ell diu que malda per entendre el món i els llibres. Però en aquest món de poeta, hi juga el destí i ell hi deixa el testament. I se'n va al Brasil perquè necessita un aïllament absolut del món. I llegeix *La tempesta* de Xècspir i descobreix en Pròsper que troba la felicitat en els llibres i en una illa: Passa cinc anys escrivint aquest llibre. El Roig que viu al Brasil relata la seva vida en una sèrie de proses vives, bategants, enlluernadores. I després es posa a fer cants. I canta tot allò que li pas-

sa pel cos i pel cap del cos i per les coses que li succeeixen. I escriu per necessitat vital: un ver-tader prodigi!

Obre els ulls

Cirurgia ocular amb làser integral. Més ràpida, més segura.

971 20 15 12 • www.iom.es

Casal Solleric: Martin John Callanan i Ñaco Fabré

TEXT: JOSEP MARIA ALAMINOS

Martin John Callanan, Grounds (2004-2012). Fotografia digital transferida a diapositiva.

Emmarcada dins el cicle (HIPER)vincles, el Casal Solleric proposa la mostra GLOBAL, que trobam a l'ara anomenada Zona Base. Està comissariada per Fernando Gómez de la Cuesta i Pau Waelder, i en contemplar-la podrem participar de les reflexions de l'artista britànic entorn de la influència de la informació global i la comunicació a través de les xarxes telemàtiques. A la Planta Noble, un recorregut per l'obra de Ñaco Fabré des del 2000, any en què guanyà el Premi Ciutat de Palma, fins al 2012.

tendències

[art]

Martin John Callanan, *Grounds* (2004-2012). Fotografia digital transferida a diapositiva.

Martin John Callanan: El bombardeig de la informació

Martin John Callanan (Birmingham, Regne Unit, 1982) és un artista que treballa en una metòdica recollida de dades, tant del seu entorn proper com dels fluxos d'informació que circulen per les xarxes telemàtiques mundials. La seva obra és complexa i visualment austera, i reflecteix moltes de les pau-

tes de l'experiència diària del ciutadà hiperconnectat, situat en una localització geogràfica específica al mateix temps que participa en un món globalitzat.

La quantitat d'informació que circula pel món, especialment per Internet, és desbordant i s'acosta gairebé a l'infinit. És impensable, per tant, abastar tota la quantitat d'informació, ja que supera la capacitat d'anàlisi dels lectors. El pro-

cés reflexiu requereix un temps biològic que usualment no tenim, i acostar-se a la informació no és, generalment, una activitat profunda en aquests temps. Callanan, amb la seva obra, ens enfronta amb aquesta situació i ens situa davant un abisme que potser arribarem a entendre algun dia.

GLOBAL, la proposta de Martin John Callanan per a la Zona Base del Casal Solleric, reuneix algunes de les seves obres recents, moltes de les quals encara estan en procés, entorn de la recerca d'una comprensió global del món en què vivim, una recerca incessant i gairebé sempre fallida. Aquesta és la primera mostra individual de Callanan a Espanya.

A l'exposició hi trobam peces com *I Wanted to See All of the News from Today* (Vaig voler veure totes les notícies d'avui), obra en procés començada el 2007. L'artista aplega les portades de centenars de diaris d'arreu del món i les mostra en una pantalla. Aquestes portades són extrems de la premsa cada dia i redueixen els continguts de cada diari en una sola imatge, de manera que formen un text global, immediat, inabastable i il·legible.

A *Text Trends* (Tendències de text), obra de 2011, Callanan juga amb l'espectacularització de la in-

Actes a EMBAT LLIBRES

MAIG

Dijous, 17 de maig, a les 19.30 h

Bernat Nadal
presenta el seu llibre de relats
LA PART FREDA DEL LLIT

Ferà la presentació l'escriptor,
Antoni Vidal Ferrando

JUNY

Dijous, 14 de juny, a les 19.30 h

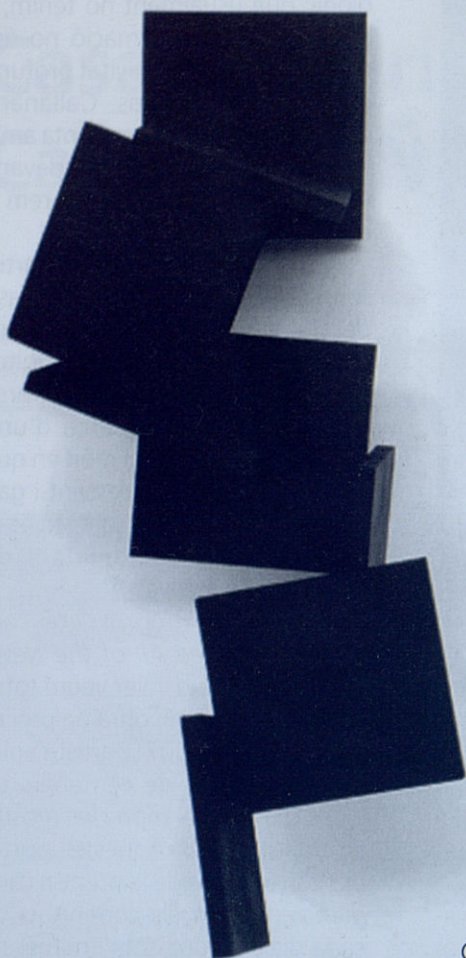

Jaume Ferrer
presenta el seu llibre de relats
FALENES

Ferà la presentació l'escriptor
Antoni Vidal Ferrando

embat
LLIBRES

Embat llibres: Passatge Papa Joan XXIII, 5 E
07002 Palma Tel. 971 713 350
www.embatllibres.com

Ñaco Fabré. *Figura desdoblada*, 2008.
Fusta i esmalt. 85 x 30 x 30 cm.

formació. Es tracta d'una animació que mostra una sèrie de termes de recerca que han generat al llarg de quatre anys els usuaris d'Internet al món i que compara paraules com *ara* i *més endavant* o *estiu* i *hivern*. Un simple gràfic que dibuixa un retrat eloqüent de la nostra època.

Amb l'obra *Wars During My Lifetime, 1982-2012* (Guerres durant la meua vida, 1982-2012), l'artista repassa els seus trenta anys de vida mitjançant una llista dels conflictes bèl·lics que han tingut lloc arreu del món durant aquest període.

Ñaco Fabré. *Serie Muestrario*, 2006.
Dibuixos retallats i ullets. 25 x 25 x 4 cm.

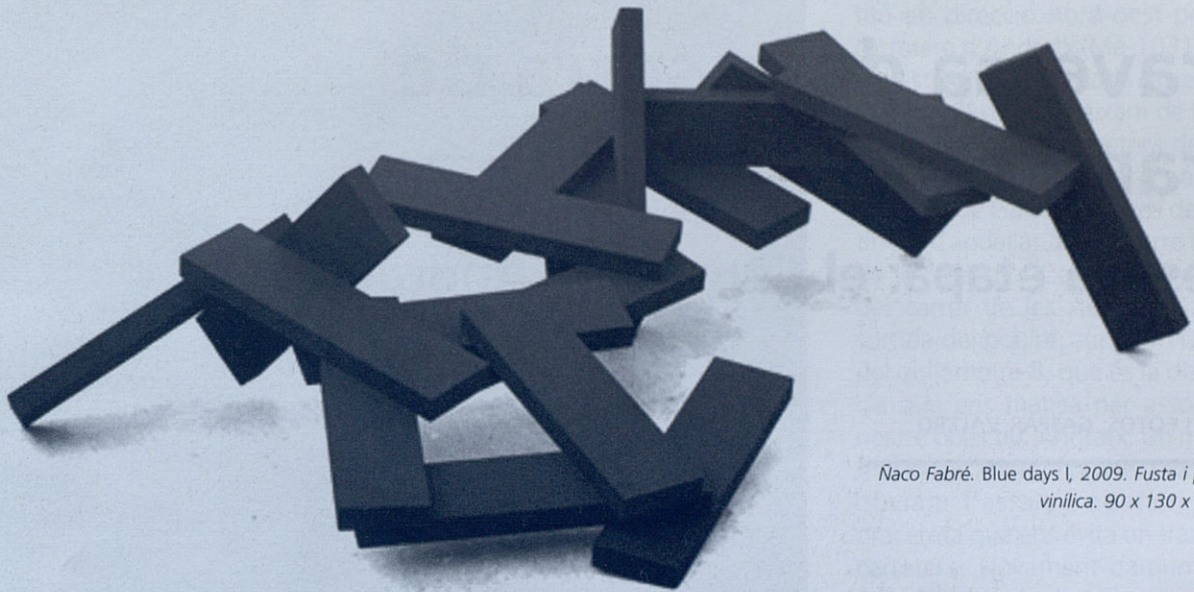
Grounds també és una obra en procés, començada l'any 2004. Es tracta d'un conjunt de diapositives digitals transferides a diapositiva. Durant uns quants anys, l'artista es dedicà a aconseguir, mitjançant llargues negociacions, permisos per visitar i fotografiar edificis d'organismes governamentals, parlaments, seus de bancs internacionals i altres centres de poder. Aquests permisos incloïen tantes prohibicions que en definitiva només era possible fotografiar el terra. Aquesta experiència l'ha duit a fer milers de fotografies del terra de llocs rellevants per a la societat a diverses ciutats del món.

Ñaco Fabré: La plàstica poètica

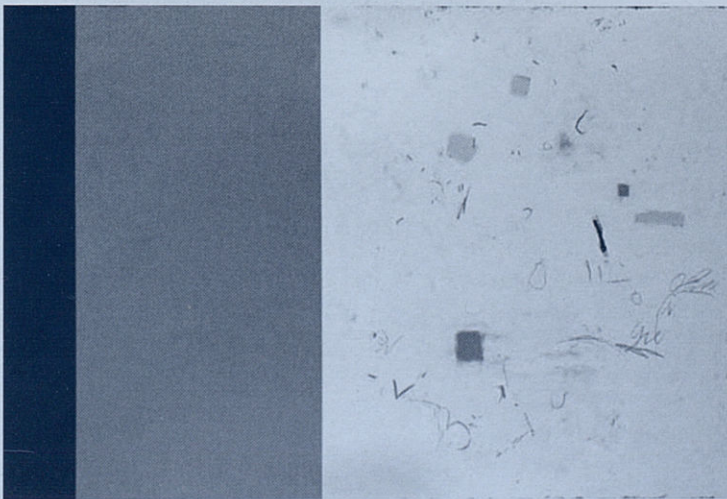
Ñaco Fabré (Palma, 1965) és un artista de trajectòria sòlida, acadèmic de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià de Pal-

ma. A la mostra *Sobre la extensió vacia. Obres 2000-2012*, podem constatar la solidesa i la coherència del seu discurs, i la lògica evolució del seu llenguatge en aquests darrers anys. A partir de l'obra *De luz y aire* (una tècnica mixta damunt tela, 170 x 200 cm), Premi Ciutat de Palma Antoni Gelabert de Pintura del 2000, l'exposició recorre l'acció creativa desenvolupada per l'artista fins a l'actualitat amb una acurada selecció que inclou pintura, escultura, obra gràfica, dibuix i pintures objecte, a més d'una intervenció sobre l'espai titulada *La morada ideal*.

L'obra de Ñaco Fabré parteix d'una abstracció amb referències al paisatge i a l'entorn natural, i incorpora elements propis del constructivisme, del neoplasticisme o del minimal. El gest és part essencial de la seva obra bidimensional,

Naco Fabré. Blue days I, 2009. Fusta i pintura vinílica. 90 x 130 x 40 cm.

Naco Fabré. Camino de Santa Lucía, 2011. Oli i grafit sobre tela. 200 x 300 cm.

i es converteix en acumulacions desordenades en la seva obra escultòrica, basada en l'acumulació de senzilles planxes poligonals monocromes que conformen estructures més complexes.

De la seva trajectòria, se'n pot destacar la manera i la forma, el concepte i la cadència del ritme pictòric, així com la seva capacitat

per suprimir tot el que podria resultar accessori; aquest mètode sintètic és el que proporciona equilibri al seu treball. Naco Fabré utilitza formes planes i grafismes espontanis acompanyats d'una reduïda paleta de colors, dominada per tonalitats de grisos que evocuen espais infinits. Els traços gestuals, fets de vegades amb els ulls tancats, esdevenen el desig que enllaça for-

mes i colors en silenci, el silenci de la meditació. La seva obra es mou, en aquests darrers anys, entorn d'un espacialisme abstracte que té les seves arrels en l'obra de Mark Rothko, Barnett Newman, Ad Reinhardt i Clyfford Still, tot acompanyat de l'automatisme dels traços informalistes de Cy Twombly.

El mutisme i el recolliment que emanen de les seves obres són la passa prèvia a la revelació artística, en una recerca de significats que brollen de l'obra mateixa, callada i genuïna. Les obres de Naco Fabré creen un món net de personalitat individual. El seu espai fluctuant li permet flotar en llibertat, sense horitzons o referents d'escala humana, i està travessat per rastres gestuals que creen la relació entre la figura i el fons. Aquest espai poètic connota infinitat, evoca allò desconegut, allò il·limitat que, per definició, implica la transcendència.

Travessa de la serra de Tramuntana tira a tira

Desena etapa: el Capdellà - Andratx

TEXT I FOTOS: GASPAR VALERO

Itinerari

El Capdellà - coll de n'Esteve -
Son Sampola -
vinyes i celler Santa Catarina -
camí de la Guixeria - Can Penyes
- la Coma - Andratx

Horari aproximat:

2 h 30 min (temps aproximat
de marxa, sense les aturades)

El coll de n'Esteve.

[itineraris]

t e n d e n c i e s

Iniciam la desena etapa de la Travessa al poblet del Capdellà. Partim en direcció nord-oest per la carretera d'Andratx (Ma-1031), en aquest tram anomenada carrer del Coll de n'Esteve, i deixam de banda a l'esquerra la carretera de Peguera i a la dreta el camí vell de les cases de Galatzó. Abans de sortir del Capdellà, a l'esquerra queda la casa dita Can Vell, seguida del carrer de les Alzinetes. A la sortida del poblet, superam la fita del quilòmetre 8, que és la distància que ens manca per assolir el nostre objectiu: Andratx. Un minut més enllà, vora un primer revoltet, obviam l'asfalt i agafam una dreccereta que ens evita un tram de carretera. Novament damunt asfalt, deixam a la dreta les cases de Son Cabot. A l'esquerra queda el primer portell de la Coma Vella, seguit de la segona entrada. En el proper revolt a l'esquerra, per aquest costat parteix el camí de la Vall Verda, mentre que a la dreta s'estén el pla de les Figueres. Cent cinquanta metres d'asfalt més i abandonam la carretera per anar per un tram important del camí vell d'Andratx, que surt per la dreta. La vista ens permet veure des de baix el coster del coll de n'Esteve, amb marjadetes a la part inferior amb ametlers i ullastres, un domini de pins a la part central i les roques, entre marronenques i grises, a la carena superior.

A l'inici del camí vell, indicat per un cartell força deteriorat, passam per una barrereta amb tubs metàl·lics i avançam entre botges i fonoll, fins que el camí descriu una volta a l'esquerra; mates i botges, amb algun garballó, envaeixen el camí, que puja pausadament, ara entre pins i amb la presència d'algun garrover. A la nostra esquerra el camí és marcat per un marge de sosteniment que el protegeix del fondal que es va formant. Notam alguns cartellets d'informació naturalística i cultural, com les explicacions sobre els garballons i les

Camí vell o de sa Guixeria.

tortugues. A l'esquerra hi ha un arrambador de protecció de fusta i després passam sota un pi mort. La panoràmica visual és ara molt àmplia i observam, vers xaloc, el poblet del Capdellà. Dos minuts més endavant, vora una miranda natural habilitada amb algun banc per

seure, arribam al coll de n'Esteve, que la carretera ha xapat severament, per la qual cosa el camí vell es troba seccionat i davalla amb graons més moderns.

Des del coll de n'Esteve (Ma-1031, km 6,200), continuam per la carretera en direcció a Andratx,

vers la dreta segons la nostra posició. En aquest punt, abandonam el terme municipal de Calvià i entram en el d'Andratx. La vista cap a l'esquerra ofereix interessants panoràmiques sobre la vall de Cas Xoriguer i Son Sampola i cap al puig de Garrafa. A la dreta s'alcen costers de pins, que envaeixen alguna marjada d'ametllers. Passam la fita del quilòmetre 6 i les cases de Son Sampola apareixen a la nostra esquerra, gairebé envoltades per la carretera. La vista es fixa, muntanya amunt, en el penyal de Son Ceba (385 m), que separa dos dels colls de la carena del puig de Garrafa. Quatre minuts més endavant, sortim de l'asfalt per una dreccereta que va per la dreta. Tornats a la carretera cinc minuts després, superam la fita del quilòmetre 5. Cent metres després, deixam a l'esquerra el camí de Cal Xoriguer, atès que en aquesta etapa final de la travessa ens decidim per la via fàcil, intentant resseguir les restes del camí vell i deixant de banda la pujada pels costers de la serra de Garrafa.

A l'esquerra queda la casa dita la Pradera i a la dreta Son Sienna. Alguns minuts més endavant deixam a la dreta unes cases antigues, les de la possessió de Son Bosch, i comencen a fer acte de

www.esrefugi.es

ESQUI SNOW	ESCALADA	BARRANCS ESPELEO	VIATGES	MONTANYA TREKKING	CAMPING	ORIENTACIÓ	CURSOS

DES DE 1976

ES REFUGI

ESPORTS D'AVENTURA

Via Sindicat, 21, Pati. 07002. Palma de Mallorca, Illes Balears. T 971 71 67 31. A/e refugi@base.net

Son sampola.

presència les vinyes Santa Catarina. Vora el quilòmetre 4 parteix per la dreta el camí de la possessió de l'Alqueria. Just després, també a la

dreta, hi ha el portell del celler de les vinyes Santa Catarina, on sempre és possible fer un tast d'aquest vi mallorquí. Novament per la car-

retera, a l'esquerra observam dos pous antics, amb coberta o capella, seguits del camí de Casa Adelfa. A l'esquerra tenim Son Viguet i, just després, posam atenció a la ruta perquè abandonam la carretera i voltam a l'esquerra, pel camí de la Guixeria, que constitueix un tram del camí vell del Capdellà a Andratx.

En davallada, i per un camí de carro inicialment asfaltat, deixam a la dreta la casa de la font de Son Sant Joan. S'acaba a la fi l'asfalt, amb un alt marge de pedra seca a l'esquerra; mentre, a la dreta queda la contrada de Son Ensenyat. A l'esquerra compareixen les cases dites la Guixeria, per aquesta antiga activitat econòmica que hi tenia lloc. El camí vell continua ampli, en davallada. A cinc minuts de la Guixeria, vora unes esponeroses atzavares, enllaçam novament amb la carretera d'Andratx (Ma-1031), que agafam per l'esquerra.

CASAL SOLLERIC

PLANTANÇEL
CITYSTORIES AND GLOBAL STORIES,
ASIAN URBAN SHAPES
29 juny - 2 setembre

ÀREA 1

PABLO GENOVÉS
21 juny - 9 setembre

ESPAI BORN

ALMAGUL MENLIBAYEVA
21 juny - 9 setembre

ZONA BASE

ROBERT GUTIÉRREZ + ALBERT PINYA
25 maig - 15 juliol

SES VOLTES

UN PUNTO DE VISTA, INSTANTANEAS
DE HONG KONG
21 juny - 9 setembre

MALLORCA SOM TOTS
21 juny - 26 agost

Ajuntament de Palma

FUNDACION
Banco Santander

Final de Travessa a Son Mas d'Andratx.

Just abans d'entrar al redol o barri de la Coma, aquest punt és identificat amb el nom de Barri Son Ensenyat Vell. Ja per la carretera, a la dreta deixam de banda el camí de les Penyes, i passam per davant la casa dita Can Penyes, amb un rellotge de sol que marca la data de 1811. Pel carrer de s'Estanyera, observam la fita del quilòmetre 1. Tres minuts després deixam a l'esquerra el gran edifici del Centre Cultural Andratx i, a la dreta, el camí de la Font del Bosc. Pel carrer de Pere Seriol, a la dreta queda el barri de Son Juvera. Observam a la dreta el puig del Cornador i arribam a l'entrada del nucli antic del poble d'Andratx, concretament vora la rotonda de la carretera Ma-10 (Pollença-Andratx), on es troba la fita del quilòmetre 111, xifra que ens recorda que són els quilòmetres que ens separen de Pollença, inici d'aquesta travessa. A la nostra esquerra s'alcen les esveltes cases de Son Mas, actualment casa consistorial del poble, on acaba l'excursió i aquesta segona travessa de la serra de Tramuntana Tira a tira.

Camí vell des Capdellà a Andratx.

Acomiadam la travessa amb unes paraules de Baltasar Porcel, en l'obra del qual Andratx esdevé un microcosmos literari i mític. «El món d'Andratx» és una descripció del poble natal de l'escriptor que procedeix del recull de prosa titulat *Les illes, encantades*, de l'any 1984: «Una llum incolora, radiant i al·lucinada, esclata sobre la vall andritxola, vasta i allargassada des de les muntanyes fins a la mar, configurant el caparrot ponentí de l'illa, accidentat i de costa brava. L'asseollada estiuença s'espesseix en una calitja gràvida i densa, que

arran de terra forma com fumerols transparents, tremolosos. [...] Té la forma i el color d'un bacallà sec, Andratx: la cua, al Pont de Can Terrola, a migjorn, i la part superior a tramuntana, des del Pantaleu fins al Pou d'Amunt. Teulades i parets són terroses, amb trossos blancs. L'església és una fàbrica gegantina, marronenca, solitària a llevant. I sobre el turó de la Planeta hi ha encara els bucs, còncics i desmantellats, d'antics molins de vent. Abans, s'hi dreçaven les forques que penjaven la gent en nom dels poderosos.»

[cine fàgia]

t e n d é n c i e s

Mallorca, la desconeguda perfecta

TEXT: MATÍAS VALLÉS

Mallorca no té gaire sort amb les seves pel·lícules, però hi persevera. Costa d'entendre que una illa trepitjada i celebrada pels gegants del Setè Art i la Primera Indústria –Chaplin, Orson Welles, Antonioni– no disposi d'una obra mestra cine-

matogràfica. L'ull del poeta –Robert Graves, Octavio Paz, Vicente Aleixandre– endevina prodigis que escapen a l'ull de la càmera. Quan passa per taquilla, el nostre domicili temporal s'enfonsa de paradís a tot inclòs. No cal lamentar-se del

passat, perquè tenim un present que es titula *El perfecte desconegut*. L'he vista, però no m'atreviré a criticar-la. Hi ha el perill cert que la societat local encaixi en els models esbossats per la cinta de Toni Bestard.

Mallorca és la desconeguda perfecta, i confés als addictes de Google que ja vaig aplicar aquest titular al més esotèric dels mallorquins, Cristóbal Serra. Les rellics cinematogràfiques demostren que ningú no pot apropiarse de la naturalesa insular, que no admet la reinterpretació de la càmera. Més perillós resulta que els personatges rodats sobre la pell mallorquina perden estrepitosament els trets del seu caràcter. La membrana de l'illa atrapa i prohibeix un desenvolupament original. Podríem despenyar-nos per la impossible floració del geni, però embarrancari-

em en Miquel Barceló o Rafael Nadal. O en Juan March, un segle enrere. No obstant això, no hem d'abandonar l'enquadrament cinematogràfic.

Seria difícil trobar una personalitat més mallorquina que Agustí Villaronga, sense cometre la grosseria de definir-la. La seva obra mostra du la seva empremta i participa de la realitat lingüística insular, però amb un lleuger desplaçament geogràfic. Què hauria estat de *Pa negre*, amb el seu argument de traçat universal, en algun dels municipis mallorquins? Probablement l'illa se n'hauria apoderat, i l'hauria reduïda a una geografia que no admet competència ni quan ha estat modelada pels artesans. Ah, la ferocitat de la terra. També el pintor Barceló posseeix pel·lícula premiada, però va ser necessari traslladar a Àfrica els seus gens in-

dubtablement mallorquins perquè la llavor fos aclamada molt per sobre dels mèrits que atresora. Per cert, March i Nadal ho són més fora que dins.

Ningú no és profeta en terra de profetes. He vist *El perfecte desconegut* i crec que els seus números en taquilla demostraran l'interès que Mallorca desperta en els seus habitants. Per exemple, suposem que un nadiu ha de decidir entre la pel·lícula autòctona i *Hotel Marigold*, i que es decideix per la geografia índia. No tan sols expressa un judici artístic o econòmic. Què estàs disposat a fer per la teva illa a més de construir-hi?, pregunta infinita. Mentre la resollem, ens entregam al fruit més depurat i ressec de la mallorquinitat recent. Em referesc al monòleg teatral *cum libro Acorar*, perquè hi ha coses que sempre moren.

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JOGUINES

LLIBRES DE TEXT

MÚSICA, PEL·LÍCULES
I JOCS D'ORDINADOR
EN CATALÀ

SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5 - Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca) - quart_creixent@quartcreixent.cat
www.quartcreixent.cat

Arts
XISCO
Gràfiques

carrer del baix riera, 1 - a
tel / fax: 971 47 57 54
07008 Palma de Mallorca

EL MIRALL

FES-TE'N SOCI

Emplena aquesta butlleta amb les teves dades i envia-la al fax 971 719 385.

Nom i llinatges

DNI o NIF

Data de naixement

Adreça

Població

Codi postal

Telèfon

Telèfon mòbil

Adreça electrònica

DADES BANCÀRIES

Nom i llinatges del titular del compte

Nom del banc o caixa

Adreça i població de l'oficina

Codi del compte del client

Entitat

Sucursal

DC

Número de compte

Sol·licit que carreguin al meu compte la quota:

Marcau amb una creu la modalitat de quota elegida. El cobrament s'efectuarà anualment mitjançant la presentació del rebut al banc o a la caixa.

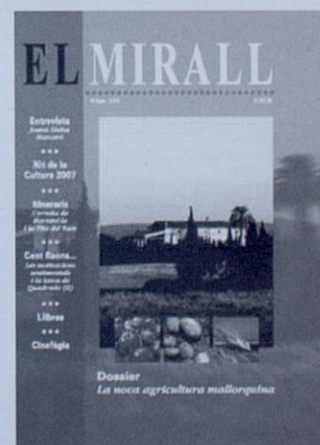
☐ 25,00 €

☐ Aportació especial (indica-ne l'import): €

Signatura de l'associat/da:

☐ Accept expressament els termes de la clàusula de tractament de dades *

*Clàusula de tractament de dades: D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, les dades recollides en aquest formulari s'inclouran en un fitxer automatitzat del qual és titular l'Associació El Mirall. Les teves dades es podran utilitzar per gestionar la teva col·laboració i per enviar-te informació de l'associació i d'entitats col·laboradores. Per exercir el dret d'accés, d'oposició, de rectificació o de cancel·lació, cal que enviïs un escrit adreçat a l'Associació El Mirall, carrer del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos, 07003 Palma.

XXXIV PREMIS BALDIRI REIXAC 2011-2012

VEREDICTE

LL Fundació
Lluís Carulla

PREMIS A LES ESCOLES

14 premis de 3.300 euros cadascun

Escola Agrupació Sant Jordi
de Fonollosa (Bages)

Escola Castell d'Òdena
d'Òdena (Anoia)

Escola Mare de Déu del Carme
de Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà)

Escola Els Secallets
de Coma-ruga (Baix Penedès)

Escola Puig d'Arques
de Cassà de la Selva (Selva)

Escola Doctor Serés
d'Alpicat (Segrià)

Escola Sant Josep-Ei Pi
de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona)

Escola Serena Vall de Sant Andreu
de Llavaneres (Maresme)

Escola Cor de Maria
d'Olot (Garrotxa)

CP La Teixereta
d'Ibí (Alcoià)

IES Capdepera
de Capdepera (Mallorca)

CEIP Antònia Alzina
de Lloret de Vistalegre (Mallorca)

Centre d'Ensenyament Secundari Pompeu Fabra
del Soler (Catalunya Nord)

CP San José de Calasanz
de Fraga (Baix Cinca)

PREMIS A MESTRES I PROFESSORS

Dotats amb 16.000 euros en conjunt

• Premi a un estudi, assaig o recerca pedagògica, dotat amb 6.000 euros per a l'autor del treball guardonat i 3.000 euros de subvenció per contribuir a la seva edició.

Aquest premi no s'ha adjudicat perquè el jurat considera que els treballs presentats no s'ajusten plenament a les característiques d'aquesta convocatòria.

• Premi a una experiència didàctica, dotat amb 3.000 euros.

Cultura popular a les escoles de Cervera
"La Festa Major de setembre"

de Maria Riu, Roser Pont, Marta Solé, Jordi Castany, Flors Pericon, Anna Torres, Montserrat Martí, Ramon Armengol, Dolors Pulido i Teresita Niubo

• Premi a una experiència didàctica d'ensenyament-aprenentatge de la llengua i la literatura catalanes mitjançant les TIC, convocat conjuntament amb la **Universitat Oberta de Catalunya**, amb motiu del 10è aniversari de la revista digital Lletra. Dotat amb 4.000 euros per a l'autor i l'aplicador de la proposta didàctica.

Taller d'expressió digital.

Experiències creatives 2.0

d'Helena Guasch i Gilbert

PREMIS ALS ALUMNES

70 premis de 700 euros cadascun a treballs escolars

EDUCACIÓ INFANTIL I CICLE INICIAL

• **Del cor de Catalunya a l'espai**

Alumnes de 2n curs de cicle inicial de l'escola Ametllers, de Sant Joan de Vilatorrada

• **Celebrem el dia del llibre: el conte del xiulet**

Alumnes de 1r curs de cicle inicial de l'escola Baladre, de Picanya

• **Els musclos. Les petxines. Les gambes. La sardina. Les estrelles de mar. Els crancs.**

Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil de l'escola l'Era de Dalt, de Tona

• **De la Lleida de l'Alcalde Fuster a la Lleida actual**

Alumnes d'educació infantil i 1r curs de cicle inicial de l'escola Països Catalans, de Lleida

• **Un Univers fet poesia**

Alumnes de 2n curs de cicle inicial de l'escola Joan Maragall, d'Arenys de Mar

• **Quan les pedres parlaven**

Alumnes de 3r d'educació infantil de l'escola Mestre Colom, de Bunyola

• **Obra de teatre: Els follets sabaters**

Alumnes de P5 d'educació infantil de l'escola El Cabrerès, de L'Esquirol

• **La nostra Festa Major**

Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil i 1r curs de cicle inicial de l'escola Olga Xirínacs, de Tarragona

• **El mercat al carrer**

Alumnes de P5 d'educació infantil de l'escola Enxaneta, de Valls

• **Els petits Ignasi Melé**

Alumnes de P4 d'educació infantil de l'escola Ignasi Melé, de Tossa de Mar

• **Els oficis**

Alumnes de P3, P4, P5, d'educació infantil i 1r i 2n curs de cicle inicial de l'escola Sanaüja, de Sanaüja

CICLE MITJÀ I CICLE SUPERIOR

• **Els rellotges de sol de Folgueroles**

Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Mossèn Cinto, de Folgueroles

• **Explicuem el barri!**

Alumnes de 6è de primària de l'escola Mossèn Jacint Verdaguer, de Barcelona

• **Expressió oral: escoltar les llegendes**

Alumnes de 5è de primària de l'escola Puig-Agut, de Manlleu

• **L'estrella de mar que volia ser una estrella de cel**

Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Mare de Déu de Núria, de Ribes de Freser

• **L'avi de Nadal**

Sant Jordi i Cavall Fort

Alumnes de 4t i 5è de primària de l'escola Bordils, de Bordils

• **Retalls d'història**

Alumnes de 5è de primària de l'escola Picanya, d'Alfarràs

• **Els inicis del cinema a Europa**

Alumnes de 6è de primària de l'escola Gavina, de Picanya

• **Telenotícies Lluens**

Alumnes de 6è de primària de l'escola Enric Casassas, de Sabadell

• **Una singular nit de Reis**

Alumnes de 6è de primària de l'escola Espiga, de Lleida

• **La meua història personal**

Alumnes de 4t de primària de l'escola Víctor Oroval, de Carcaixent

• **Salvador Parnau, el poeta de Súria**

Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Francesc Macià, de Súria

• **Projecte sobre l'aigua**

Alumnes de 4t de primària de l'escola Monsenyor Gilbert, de Sant Fruitós de Bages

• **Passat, present i futur: arrels, somnis i tradicions**

Alumnes de 4t de primària de l'escola Joviat 2, de Manresa

• **Els ocells del nostre entorn: apadrinem un ocell**

Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Sant Cristòfol, de Les Planes d'Hostoles

• **Porta a porta**

Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Sant Gil, de Torà

• **L'anunci publicitari de l'escola: un nen, un somni, una realitat**

Alumnes de 4t de primària de l'escola M. Ignasi Peral, de Mollerussa

• **La Festa Major**

Alumnes de 3r de primària de l'escola Eugeni d'Ors, de Valls

ENSENYAMENT SECUNDARI OBLIGATORI (ESO)

• **La Postguerra**

Adrià Munuera, Miquel Viader i Marc Solé, alumnes de 4t d'ESO de l'escola Tabor, de Santa Perpètua de Mogoda

• **L'aire**

Alumnes d'ESO de l'institut Baix Camp, de Reus

• **Llengua i societat a l'Úrgell de finals del segle XIX. Estudi a partir de l'obra *La Segador***

Alba Ferrer i Cosmina Iacob, alumnes de 4t d'ESO de l'institut Manuel de Pedrol, de Tàrraga

• **Pedres que ens parlen: patrimoni europeu, patrimoni català**

Albert Pujol, alumne de 4t d'ESO del col·legi Cor de Maria, d'Olot

• **Joan Maragall**

Alumnes d'ESO de l'institut Ramon de la Torre, de Torredembarra

• **Josep Trueta Raspall: el doctor català**

Adrià Marly, alumne de 4t d'ESO de l'escola Bell-lloc, de Girona

• **Retrats: trencaclosques incomplets**

Alumnes de 4t d'ESO de l'escola Vedruna-Tona, de Tona

• **Projecte Zèfir: a la recerca de l'energia eòlica marina d'aigües profundes**

Alumnes de 4t d'ESO del col·legi Cor de Maria, de Valls

• **El país de Totunillibre**

Alumnes de 1r i 2n d'ESO de l'institut Guadassuar, de Guadassuar

• **Esparguera sense fronteres**

Estudi sobre l'existència de conjuradors, sortilegues, endevinaires, curanderos i bruixes a Esparguera i comarca

Alumnes de 4t d'ESO de l'institut El Cairat, d'Esparguera

• **Els tres plets de Pasqua Granada: una experiència literària i musical**

Alumnes de 4t d'ESO dels instituts Enric Valor de Castella i Pare Arques, de Cocentaina

• **El mercat de la boqueria**

Irene Herrero, Júlia Masvidal, Clàudia Lasurt i Clàudia Piñá, alumnes de 4t d'ESO de l'escola Maristes Valldemia, de Mataró

BATXILLERAT

• **Els esbarts dansaires**

Amanda Larrosa, alumna de 2n de batxillerat de l'escola Mare de Déu dels Àngels, de Barcelona

• **Còpia certificada. Acostar-se al periodisme esportiu: anàlisi de titulars d'El 9**

Carla Riera, alumna de 2n de batxillerat de l'institut Bosc de la Coma, d'Olot

• **Memòria familiar. Mirada íntima al segle XX a través dels seus protagonistes**

Berta González, alumna de 2n de batxillerat de l'institut Jaume Callis, de Vic

• **Wanted for murder. El somni americà de Frankie Carbó**

Marta Vivet, alumna de 2n de batxillerat del col·legi La Salle, de Manlleu

• **Un llibre il·lustrat, de la primera idea al resultat final**

Helena Prat, alumna de 2n de batxillerat de l'escola Maristes Valldemia, de Mataró

• **Viabilitat econòmica de la independència de Catalunya**

Guillem Bonmati, alumne de 2n de batxillerat del Centre d'Estudis Montseny, de Barcelona

• **Estratègies per millorar la reproducció de la tortuga mediterrània a l'Escola**

Juan Maria Jurado, alumne de 2n de batxillerat de l'escola Mestral, de Sant Feliu de Llobregat

• **La vida al Vinyet de Solsona en la primera meitat del segle XX**

Gerard Roca, alumne de 2n de batxillerat de l'institut Francesc Ribalta, de Solsona

• **Text i música a escena!**

Laura Martínez, alumna de 2n de batxillerat de l'institut Jaume I, de Salou

• **La vaga, un instrument de lluita?**

Mariona Bernaus, alumna de 2n de batxillerat de l'institut Els Planells, d'Artesa de Segre

• **Barcelona, passeig literari. Creació de rutes literàries i estudi del tractament de l'espai en tres novel·les d'autors catalans**

Cristina Garriga, alumna de 2n de batxillerat de l'institut Manuel Blancafort, de La Garriga

• **Viatge a l'abstracció: bitllet d'anada i tornada**

Maria Bardají, alumna de 2n de batxillerat de l'institut Sant Just, de Sant Just Desvern

• **Pròxima estació independència**

Francesc Giró i Bernat Graell, alumnes de 2n de batxillerat de l'escola Vedruna-Gràcia, de Barcelona

• **El boom del sector vitivinícola al Priorat**

Pau Castellví, alumne de 2n de batxillerat de l'institut Gabriel Ferrater, de Reus

• **La presó i la repressió franquista a Montblanc (1939-1945)**

Roger Porta, alumne de 2n de batxillerat de l'institut Martí l'Humà, de Montblanc

• **Anàlisi de la caracterització física dels figurants a *Les aventures de Tintín***

Martí Amargant, alumne de 2n de batxillerat de l'institut Montsoriu, d'Arbúcies

• **El paper de la dona a l'Esparguera franquista (1939-1978)**

Carla Rodríguez i Esther Segura, alumnes de 2n de batxillerat de l'institut El Cairat, d'Esparguera

• **Castells de Catalunya: catalogació i investigació dels 700 castells de les 41 comarques de Catalunya**

Ibrahim Ezzayany i Daniel Vergara, alumnes de 2n de batxillerat de l'institut Lluís de Peguera, de Manresa

• **El mètode Montessori al segle XXI**

Maria Mogas, alumna de 2n de batxillerat de l'escola Jesuïtes-Sarrià, de Barcelona

DIVERSOS NIVELLS

• **L'hortet d'Alfés**

Tots els alumnes de l'escola d'Alfés, d'Alfés

• **L'hort de l'escola i les estacions de l'any**

Tots els alumnes de l'escola Mare de Déu del Talló, de Belver de Cerdanya

• **BIBLIoblocs literaris-BJV**

Tots els alumnes de l'escola Martí Poch, de l'Espluga de Francolí

• **Espectacle musical, un projecte per a una millora de la competència lingüística i un major coneixement i cohesió entre les nostres comunitats educatives**

Tots els alumnes de la ZER El Moianès Llevant, de Sant Quirze Safaja, l'Estany, Collsuspina i Castellcir

• **LIPDUB: Alons on danse-stromae**

Tots els alumnes d'ESO i 1r de Batxillerat de l'institut El Castell, d'Esparguera

• **La Pedrera, un pretext per parlar de pedreres i picapedrers i Gaudí, l'arquitecte que feia realitat la seva imaginació**

Tots els alumnes de l'escola Berenguer de Montoliu, de Masllorenç

• **Geometria i paisatge**

Tots els alumnes de l'escola Frigolet, de Porqueres

• **Llegim, escrivim i aprenem. Dites, receptes, poemes, notícies, contes...**

Tots els alumnes de l'escola Les Moreres, de Les Pobles-Aiguamúrcia

• **Incentivem l'ús del català: Projecte Ràdio Es Cairats**

Alumnes d'ESO i batxillerat de l'institut El Cairat, d'Esparguera

• **Fem poesia**

Tots els alumnes de la ZER La Segarra, de Sant Antolí

• **Jocs i joguets dels nostres iaïos**

Alumnes dels CP Teixereta, CP Derramador, CP Pla i Beltra, CP Felicitat Bernabeu i Col·legi Nostra Senyora dels Desemparats, d'Ibí

2 PREMIS DE 2.000 EUROS CADASCUN A EXPERIÈNCIES QUE FOMENTIN LA COMUNICACIÓ EN CATALÀ ENTRE L'ALUMNAT DINTRE I FORA DE L'AULA

• **Si no és en català, no s'hi val**

Alumnes de diversos nivells de primària de l'escola García Lorca, de Santa Margarida de Montbui

• **Al portal de casa i els constructors**

Alumnes de 1r i 2n de cicle inicial de l'escola La Sinia, de Vic

Jurat

Carme Alcoverro, Joan Arjona, Rosa Boixaderas, Josep M. Calbet, Alba Esport, Assumpta Fargas, Josep González-Agàpito, Isidre Moreso i Irene Seira

Actes de lliurament

Premis a les Escoles, Premis a Mestres i Professors
Dimarts, 30 de maig de 2012, Palau de Pedralbes de Barcelona

Premis als Alumnes

Dimarts, 3 de juny de 2012, Casal de l'Espluga de Francolí